

Ministerie van Landbouw,  
Natuur en Voedselkwaliteit

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

Mobilisation for the environment  
T.a.v. de heer J. Vollenbroek  
Waldeck Pyramontsingel 18  
6521 BC NIJMEGEN

**Directoraat-generaal Agro**  
Directie Dierlijke Agroketens en  
Dierenwelzijn

**Bezoekadres**  
Bezuidenhoutseweg 73  
2594 AC Den Haag

**Postadres**  
Postbus 20401  
2500 EK Den Haag

**Overheidsidentificatienr**  
00000001858272854000

T 070 379 8911 (algemeen)  
F 070 378 6100 (algemeen)  
[www.rijksoverheid.nl/Inv](http://www.rijksoverheid.nl/Inv)

Datum 17 juni 2020  
Betreft Reactie op uw brieven d.d. 12 februari 2020 en 31 maart 2020

**Ons kenmerk**  
DGA-DAD / 20067383

**Uw kenmerk**  
G036/Wnb-PAS-A1 en  
Brief\_LNV-Maart2020

Geachte heer Vollenbroek,

U heeft in uw brieven van 12 februari 2020 en 31 maart 2020 een reactie gegeven op mijn brief aan de Tweede Kamer van 7 februari 2020 over de Voortgang stikstofproblematiek: maatregelen landbouw en verdere impuls gebiedsgerichte aanpak. Via deze brief ga ik in op de hoofdpunten daaruit, dit in aanvulling op een ambtelijk gesprek dat heeft plaatsgevonden met een vertegenwoordiger van uw organisatie, waarin een aantal meer specifieke punten aan de orde zijn gekomen. De Tweede Kamer ontvangt op haar verzoek een afschrift van deze brief.

U vraagt naar een visie op de landbouw. Ik deel dat belang. De gewenste bijdrage van de landbouw aan de stikstofproblematiek kan niet los worden gezien van de bijdrage aan opgaven op het gebied van klimaat, luchtkwaliteit, gezondheid, bodem- en waterkwaliteit, biodiversiteit en dierenwelzijn. Alleen een integrale aanpak leidt tot een toekomstvaste landbouw. Die aanpak is al ingezet op basis van de visie van het kabinet naar kringlooplandbouw en heeft vorm gekregen in onder andere het realisatieplan kringlooplandbouw<sup>1</sup>. De maatregelen die in de brief van 7 februari jl. zijn gepresenteerd, zijn daarmee een onderdeel van een breder beleid om richting een toekomstvaste landbouw te gaan.

U doet daarnaast een dringende oproep om te komen tot een bindend stikstofreductieplan. Het kabinet heeft inmiddels besloten over de structurele aanpak. Ik verwijs daarvoor naar mijn brief aan het parlement van 24 april 2020<sup>2</sup>.

U pleit daarnaast voor het innemen van latente ruimte en van productierechten. Het kabinet heeft met de provincies afspraken gemaakt over de ruimte die kan worden ingezet bij vergunningverlening. In de beleidsregels die de provincies hebben vastgesteld, is het uitgangspunt dat de gerealiseerde capaciteit (en dus niet de volledige latente ruimte) kan worden ingezet.

Bij het opkopen van veehouderijbedrijven door de overheid zullen productierechten worden ingenomen en doorgehaald. Het kabinet heeft daarbij aangegeven dat op het moment dat het aantal fosfaatrechten in de markt onder

<sup>1</sup> Kamerstuk 35 000 XIV, nr. 76

<sup>2</sup> Kamerstuk 35334, nr. 82.

het productieplafond zit, en er reductie van stikstofuitstoot is bereikt, er bij gerichte opkoop op basis van minnelijke verwerving door de overheid de mogelijkheid wordt geboden aan de veehouder om een deel van zijn rechten ter overname beschikbaar stellen aan boeren die de keuze maken voor kringlooplandbouw of op een emissiearme manier willen uitbreiden. De overheid zal hiervoor te zijner tijd een systeem uitwerken. Bij een opkoopregeling (zoals de saneringsregeling van de varkenshouderij) zullen rechten altijd worden ingenomen en doorgehaald. Dit is overigens ook verplicht vanwege staatssteunregels.

Tenslotte doet u een dringend beroep om geen afspraken te maken met de agrarische sector zonder voorafgaande overleg te hebben met andere belanghebbende stakeholders. Het kabinet heeft inmiddels besloten over de structurele aanpak waarbij in de uitwerking stakeholders zullen worden betrokken zoals aangekondigd in mijn brief aan het parlement van 24 april 2020<sup>3</sup>. Daarvoor wordt een Klankbordgroep stikstof ingesteld waarvan een eerste (online) bijeenkomst op 3 juni heeft plaatsgevonden. Vertegenwoordigers van betrokken sectoren bij de stikstofproblematiek zijn hiervoor uitgenodigd, zoals landbouw, natuur en milieu, transport/mobiliteit, industrie, bouw en energie. Naast de klankbordgroep zullen stakeholders betrokken worden bij de uitwerking van specifieke beleidsonderwerpen van de lange termijn aanpak.

Hoogachtend,

Carola Schouten  
Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

---

<sup>3</sup> Kamerstuk 35334, nr. 82.